

BNBO OG LANDBRUGSDRIFTEN

Chefkonsulent Carl Åge Pedersen
SEGES P/S
cap@seges.dk

Abstract:

Baggrund og formål

Når BNBO'erne er afgrænset, og de følsomme indvindingsoplande er udpeget, skal kommunerne udarbejde indsatsplaner til beskyttelse af drikkevandet.

Der skal vælges mellem en lang række af indsatser. Ikke bare indsatser overfor landmændene, men også i relation til kloakering og andre erhverv. F.eks. i relation til vandværksboringer og brønde m.v.

Mit udgangspunkt er, at det langt de fleste steder er muligt både at indvinde godt drikkevand og at fastholde en rentabel landbrugsproduktion i såvel BNBO'er, som i andre indvindingsoplande.

Metode, teknik,

Seges har med udgangspunkt i Svanas vejledning om indsatsplanlægning udarbejdet « Vejledning om indsatsplanlægning til sikring af Grundvandetⁱ.

Formålet med BNBO'er er i henhold til Miljøstyrelsens vejledning fra 2007ⁱⁱ : At

- Forhindre eller begrænse risikoen for forurening af grundvand i boringens nærområde og derved beskytte drikkevandet.
- Sikre responstid og evt. arealer til at foretage oprydning og afværgeforanstaltninger.
- * Evt. give mulighed for at forbedre overvågningen af grundvandskvaliteten.

Der er i Svanas vejledningⁱⁱⁱ nævnt en række indsatser, som kan tages i anvendelse. Det, som drøftes mest med landbruget er muligheden for – mod compensation at indgå aftaler om dyrkningspraksis med landmanden, og hvis man ikke kan blive enige med ham/hende at udstede påbud om eksempelvis pesticidfri drift eller en drift, som sikrer en lille udvaskning af nitrat.

Stor forskel på, hvordan kommunerne agerer.

Der er meget stor forskel på, hvordan kommunerne forvalter disse muligheder.

- Nogle kommuner går næsten konsekvent efter at få forbudt pesticidanvendelsen og at påbyde dyrkning af græs eller græsefterafgrøder.
- Andre vurderer på situationen, og hvis der ikke er aktuelle problemer, vælger man at overvåge situationen og først gribe ind, hvis der skulle vise sig behov for det.

Også stor forskel på, hvordan landmændene reagerer.

Nogle – især ældre – landmænd, som gerne vil blive boende på gården, indgår frivillige aftaler om eksempelvis skovrejsning.

Andre landmænd, som har tænkt sig at fastholde en stor produktion på bedriften, kræver et klart bevis på, at den foreslåede indsats er nødvendig, hvis de skal indgå en frivillig aftale.

De vil med andre ord have dokumentation for, at "proportionalitetsprincippet" er overholdt.

- Altså at foranstaltningen skal være egnet til at opnå formålet
- At formålet ikke kan nås med mindre indgribende midler
- At foranstaltningens indgribende karakter modsvarer af det, der opnås.

Derfor giver dyrkningsrestriktioner problemer for landmanden:

- Reduceret udbytte
- Større dyrkningsomkostninger.
- Pesticidfri drift kan give uoverstigelige problemer på nogle bedrifter.
- Større tidsforbrug og øgede omkostninger som følge af defigurering af marker og bedrifter.
- Afledte effekter for husdyrholdet og udnyttelsen af maskin- og bygningsinvesteringer.

Og deraf følgende

- Større usikkerhed
- Færre muligheder for at udvikle bedriften

Faldende ejendomsværdi

Kompensationsbehov.

Dubgaard og Mortensen skrev i publikationen "Dyrkningsaftaler og kompensationer"^{iv} fra 2000 følgende:

"Den enkelte landbrugers reservationspris for indgåelse af en frivillig dyrkningsaftale vil afhænge af individuelle forhold, som ikke kan identificeres ved hjælp af de generelle modeller, der har været til rådighed for nærværende analyser. Bestemmelse af det relevante tillæg til de beregnede tab må derfor bero på en overordnet vurdering foretaget af de involverede parter."

Litteraturhenviisning^v

ⁱ Seges 2015: Vejledning om indsatsplanlægning til sikring af grundvandet

ⁱⁱ Miljøstyrelsen 2007: Boringsnære Beskyttelsesområder (BNBO)

ⁱⁱⁱ Naturstyrelsen 2015: Vejledning om indsatsplanlægning

^{iv} Dubgaard og Mortensen 2000: DYRKNINGSAFTALER OG KOMPENSATIONER

^v Andre anvendte kilder:

- Naturstyrelsen 2013: Præciseret vejledning om beregning af størrelsen af BNBO
- Svana 2016: Nyhedsbrev nr. 8 – Rejseholdet om Vandforsyning 2015 -2016
- Egedal Kommune 2014: BNBO Egedal Kommune - rapport